

Muzeum města Mnichovo Hradiště

Výroční zpráva za rok 2014

Adresa: V Lipách 148
295 01 Mnichovo Hradiště
Telefon: 326 771 001
e-mail: muzeum @ mnhradiste.cz

Zřizovatel: Město Mnichovo Hradiště
Umístění: 2. patro státního zámku

Personální obsazení

Muzeum mělo v roce 2014 pouze 2 stálé zaměstnance. 4 osoby pracovaly celý rok na základě dohody o provedení práce. Jedná se především o úklid, průvodcovskou činnost a pomoc při přípravě výstav. V roce 2014 na základě dohod pracovalo dalších 16 lidí. 8 studentů pomáhalo v době hlavní návštěvní sezóny s inventarizací a dokumentací sbírkových předmětů, osm osob pomáhalo při muzejní noci, na základě této dohody pracoval i konzervátor zbraní.

Materiální vybavení

V roce 2014 jsme zakoupili a nainstalovali nové regály do haly u pavilonu Chanos. Částečně se tak vyřešilo uložení některých exponátů, stále však samozřejmě platí, že hala není vhodným místem pro muzejní depozitář, jednak proto, že do ní zatéká, jednak zde není vhodná teplota a vlhkost. Uloženým předmětům také neprospívají výfukové plyny automobilů, které do haly zajíždějí. Nový regál jsme koupili také do místnosti v budově bývalého Saturnu, kde máme uloženy některé předměty, zvláště archiválie a knihy. Zde je nutné ještě vyřešit zabezpečení sbírek. Pořídili jsme 3 nové výstavní panely. Zakoupili jsme také nový fotoaparát, panelový MP3 přehrávač a nechali zhotovit nové krabice na archiválie a sbírkové předměty.

Sbírky

Muzejní sbírky byly v roce obohaceny o 260 nových exponátů získaných koupí, sběrem nebo darem. Jedná se především o předměty denní potřeby a oblečení z 1. poloviny 20. století. Cenné jsou zvláště vojenské uniformy rakouských důstojníků z přelomu 19. a 20. století a část pozůstalosti po paní Stanislavě Šubrtové vztahující se k rodině mnichovohradištského tiskaře Jindřicha Fritsche. Zvláštní pozornost zaslouží

vytvoření archivního fondu LIAZ (viz níže). Při příležitosti výstavy jsme zakoupili 2 obrazy Jaroslava Šámala.

V závěru roku jsme získali předměty z klášterské školy - učební pomůcky, knihy, učebnice, diapozitivy, výukové filmy a gramofonové desky. Tyto předměty budou teprve zpracovány a evidovány. Stejně tak čekají na zpracování materiály získané z archivu bývalého Klubu pracujících.

V rámci projektu Rozvoje Governmentu ve Středočeském kraji bylo digitalizováno z našich sbírek 47 map či plánů.

Do knihovny přibylo 121 nových knih. Jsou mezi nimi starší školní učebnice, kalendáře, odborné publikace a regionální literatura.

Fotografická sbírka se rozrostla o 82 přírůstkových čísel. Jedná se především o historické pohlednice okolních vsí, dopisnice mnichovohradištských podniků a fotografie dokumentující dění ve městě. Značné množství fotografií z dění ve městě a okolí poskytl muzeu Vladislav Fanta. Fotoarchiv je pravidelně doplňován i získáváním fotografií prezentovaných na webových stránkách spolků a institucí, na sociálních sítích i vlastní dokumentační činností. Pokračovali jsme také v procesu digitalizace fotografické sbírky, což je samozřejmě záležitost dlouhodobá.

Restaurovány byly 3 prapory a dalších 13 kusů oděvů, převážně lidových a měšťanských z druhé poloviny 19. století. Restaurovány byly také další modlitební knihy. Digitalizováno bylo 15 ks starých magnetofonových nahrávek a filmových pásků. Svázáno bylo 11 ks časopisů.

Stálé expozice

V instalaci stálých expozic došlo pouze k drobným změnám a úpravám. Znovu musíme konstatovat, že expozice jsou již zastaralé a neodpovídají současným trendům v muzejnictví. Jejich případná inovace závisí na rozhodnutí, zda se muzeum bude stěhovat do jiných prostor či nikoliv.

Výstavy

V roce 2014 uspořádalo muzeum celkem 4 výstavy. Ve dnech 10. 4. – 29. 6. probíhala výstava s názvem **LIAZ Mnichovo Hradiště**. Předcházelo ji několik měsíců přípravných prací. Výstavu jsme se rozhodli uspořádat, abychom připomněli existenci podniku, který téměř 50 let výrazně ovlivňoval život ve městě a v současné době upadá v zapomnění. V muzeu jsme měli k dispozici pouze několik propagačních

materiálů a fotografií. Zveřejnili jsme tedy výzvu ke sběru materiálů týkajících se LIAZu a vyzvali veřejnost ke spolupráci. Uspořádali jsme několik setkání s občany, většinou bývalými zaměstnanci podniku, od nichž jsme získali spoustu nových kontaktů, informací i konkrétních předmětů. Nejvýznamnějšími pomocníky byli Vratislav Šverma z Veselé, který se historií LIAZu zabýval už několik let, a Karel Václavík, autor třídílné publikace o LIAZu. V rámci výstavy jsme 13. 5. uspořádali na sále Klubu **besedu s účastníky legendární rallye Paříž –Dakar**. Podařilo se nám zajistit účast několika bývalých závodníků. Beseda se setkala s velkým zájmem, přišlo více než 90 lidí. Mnozí další měli možnost zhlédnout na zámeckém nádvoří a poté na náměstí závodní automobil. Výstavu za necelé tři měsíce jejího trvání navštívilo více než 1500 návštěvníků. Přivítali možnost doplňovat jména svých známých na vystavených fotografiích i listovat v podnikových kronikách. Pro nás bylo přínosem zřízení archivního fondu LIAZ, který obsahuje několik desítek fotografií, tisků, upomínkových předmětů a dalších exponátů. V rámci sběru dat pro výstavu jsme také pořizovali nahrávky s bývalými zaměstnanci LIAZu. S nahráváním nám pomohli i studenti místního gymnázia. Navázali jsme také spolupráci s technickou univerzitou v Liberci, kde na katedře dějepisu vzniklo několik seminárních prací s tematikou LIAZu. O textové panely z výstavy projevil zájem Státní oblastní archiv v Mladé Boleslavi. O výstavě a historii podniku jsme také přednášeli v lednu roku 2015 v muzeu v Bělé pod Bezdězem. Při přípravě výstavy jsme několikrát navštívili i areál bývalého LIAZu. Díky vstřícnosti současných správců jsme získali do majetků muzea několik desítek exponátů, kontaktovali jsme také knihovnu Technického muzea v Praze a zprostředkovali jejím zaměstnancům možnost odvézt si z bývalé závodní knihovny zajímavé publikace. Navázali jsme také spolupráci se skupinou sběratelů a nadšenců, kteří vlastní obrovské množství materiálů a předmětů týkajících se LIAZu, včetně automobilů, dokumentů a fotografií. Ze společných setkání vznikla myšlenka zřídit v našem městě muzeum LIAZu.

V červenci a srpnu probíhala výstava **Historické cukrárny**. Byla zapůjčena z brněnského Letohrádku Mitrovských a doplněna dokumenty, předměty a informacemi z bývalých zdejších cukráren. Pro děti byla po celou dobu trvání výstavy připravena malá dílnička, kde si mohly modelovat z marcipánu a malovat perníčky. Ve spolupráci s cukrárnou Za Rohem jsme pro návštěvníky uspořádali **tři odpoledne s ochutnávkami a zdobením** dortů. Po dobu trvání výstavy platilo podle rozhodnutí rady města jednotné vstupné 30 Kč. Výstavu navštívilo přes 2 200 lidí.

V průběhu září a října jsme uspořádali výstavu **Obrazy Jaroslava Šámala** k 100. výročí umělceva narození. Výstava vznikla z podnětu manželů Tichých, kteří zapůjčili většinu vystavených děl. Vernisáž proběhla 5. září, zúčastnilo se jí cca 60 návštěvníků. Výstavu zahájil Ing. arch. Petr Chotěbor, pracovník Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky, přítel rodiny Šámalových. V hudební části

vystoupili kontrabasisté Martin Zelenka, člen symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK, a Ivan Tichý, člen orchestru Státní opery Praha. Výstavu navštívilo cca 250 lidí.

Pro adventní období jsme připravili výstavu **Vánoce s betlémy**. Její přípravě opět předcházela výzva k veřejnosti s prosbou o zapůjčení betlémů. Podařilo se jich shromáždit více než 60. Výstava byla jako už tradičně otevřena první adventní neděli 3. listopadu po rozsvícení vánočního stromu. Původně měla být ukončena 23. prosince, pro velký zájem byla prodloužena a otevřena i v posledních prosincových dnech. Zakončena byla v neděli 4. ledna 2015 tříkrálovým průvodem. V sobotu 6. prosince byla pro děti připravena dílnička, **Jak se tvoří betlém** ve spolupráci s cukrárnou Za Rohem, Divadlem Z Půdy a Klubem Jednoty bratrské. Přišlo cca 40 návštěvníků, výstavu zhlédlo přes 400 lidí.

V průběhu měsíce června jsme vytvořili výstavu věnovanou **100. výročí vypuknutí 1. světové války**. Využili jsme vzpomínky a fotografie mnichovohradištských občanů, muzejní dokumenty i obecně dostupné materiály. Výstavní panely byly až do konce kalendářního roku umístěny v budově kina.

Další akce

29. ledna jsme uspořádali **křest knihy Zdeňka Mrkáčka a Josefa Brože Český ráj-věčná inspirace**. Akce se uskutečnila ve Volnočasovém centru, byla doplněna promítáním fotografií, přednesem veršů a hudebním vystoupením Marka Bubleho a Kateřiny Vlastové ze zdejší ZUŠ, navštívilo ji kolem 30 lidí.

16. dubna jsme pomohli uspořádat ve Volnočasovém centru přednášku Vojtěcha Dvořáka nazvanou **Zrození hradu Zvířetice - 3D virtuální realita – oživlá minulost**. Účastníci se mohli seznámit s původní podobou zámku Zvířetice a také s 3D technologiemi, v kterých se tato vizualizace vytváří.

Na pátek 30. května jsme připravili **muzejní noc**, tentokrát pod názvem **O pouti svaté Anny před sto léty**. Oživené prohlídky připomněly vyhlášení 1. světové války, o čemž se mnichovohradištsí občané dozvěděli právě při pouti svaté Anny. Na akci s námi spolupracovali především členové ochotnického divadelního souboru Tyl a Divadlo Z Půdy. Pro návštěvníky bylo na nádvoří zámku zajištěno občerstvení. Návštěvnost byla opět vysoká – 320 lidí. Ohlasy na celou akci byly velmi pozitivní.

Výročí vyhlášení 1. světové války jsme připomněli také 26. července akcí s názvem **Odchod odvedenců do Velké války**. Uspořádali jsme ji ve spolupráci s folklórním tanečním souborem Furiant a Obcí baráčníků. V prostoru před nádražím měli účastníci

možnost zhlédnout působivé scénky odjezdu mnichovohradištských mužů do války a jejich loučení s rodinami. Historické souvislosti objasnil historik, senátor Jaromír Jermář, starosta města Arnošt Vajzr poté položil kytici k pomníku válečných obětí. Zde bylo možné si také prohlédnout panely o válečných událostech vystavené poté v kině, jak už bylo zmíněno výše.

V listopadu jsme ve spolupráci s městskou knihovnou zorganizovali podvečer s názvem **Jak se žilo v Mnichově Hradišti v minulém století**. Ze vzpomínek svých předků i svých vlastních četl mnichovohradištský rodák, historik Jan Touš. Akce se uskutečnila ve Volnočasovém centru, navštívilo ji kolem 30 účastníků. V roce 2015 se připravuje její pokračování.

Další činnost

Pracovníci muzea se zapojili také do příprav a realizace **Dne architektury**, který proběhl 4. 10. 2014. Tentokrát byl zaměřen na průmyslové objekty města, zajímavá pro účastníky byla také prohlídka Švermovy hrobky.

Zdejší spolek Žijeme pro Hradiště organizoval v září a říjnu dvě **procházk** městem s historickým výkladem. I na těchto vycházkách jsme spolupracovali. Podíleli jsme se i na vytvoření výstavy starých pohlednic města, která byla zpřístupněna v prostoru podloubí na náměstí.

Vedoucí muzea se zúčastnila také **panelové diskuse** na téma kulturního života ve městě, kterou zorganizovali studenti místního gymnázia.

Pracovník muzea pomohl průvodcovskou činností v kostelích v Mohelnici a Březině při celostátní akci **Noc kostelů**.

Zaznamenali jsme celkem 34 badatelských návštěv či dotazů, poskytli jsme materiály k několika odborným studiím a článkům a také několika soukromým badatelům. Naše archiválie a dokumenty využívají jak studenti vysokých škol, tak i studenti Akademie třetího věku. Odborné studie vycházející z našich materiálů jsou publikovány zejména ve sbornících Boleslavica a Od Ještěda k Troskám, ale i v jiných odborných periodikách.

Statěmi o historii místní školy a kolektivizaci zemědělství v obci jsme přispěli do knihy Sezemice – příběh pojizerské vesnice, kterou vydala obec k nadcházejícímu výročí první písemné zmínky o Sezemicích.

Zapůjčili jsme kolem 50 předmětů z našich sbírek Muzeu Mladoboleslavska a jeho pobočce v Bělé pod Bezdězem. Mnichovohradištské ZUŠ jsme zapůjčili lastury na výstavu prací žáků výtvarného oboru v ateliéru Konírna. Pomáhali jsme s přípravou

Tříkrálového průvodu organizovaného místním děkanstvím. Vedoucí muzea pracovala v redakčních radách sborníku *Od Ještěda k Troskám* a sborníku *Boleslavica*. Během roku probíhal prodej publikací i volný výdej propagačních materiálů města a Sdružení Český ráj a také materiálů vztahujících se k prusko-rakouské válce v roce 1866. Muzeum i v tomto roce zajišťovalo vedení kroniky města i místní části Dneboh. V průběhu roku probíhala běžná údržba muzejních prostor i muzejních exponátů.

Návštěvnost

V roce 2014 navštívilo muzeum a akce jím pořádané téměř 4 900 návštěvníků. Největší návštěvnost byla tradičně v době letních prázdnin, velký počet návštěvníků přilákala výstava LIAZ, muzejní noc a akce pořádané mimo vlastní prostory muzea, tj. besedy a přednášky ve Volnočasovém centru nebo v Klubu.

V závěru roku jsme ve spolupráci s Jiřím Kurzveilem začali připravovat vlastní webové stránky, stoupá také návštěvnost stránek našeho muzea na sociální síti Facebook (např. k výstavě LIAZ přes 5 000 návštěv, výběry z historických pohlednic běžně okolo 1000). Počet stálých odběratelů našich informací na síti Facebook přesáhl na konci roku hranici 400.

Většina každoročně připomínaných problémů však stále přetrvává. Nezbyvá než opakovat, že umístění muzea ve 2. patře zámku je naprosto nevhodné z hlediska přístupnosti pro návštěvníky i z hlediska organizování jakýchkoliv akcí. Také uložení sbírkových předmětů je u řady z nich nevhodné.

Vzhledem k stoupající návštěvnosti, rozrůstající se sbírce a organizování většího množství akcí pro veřejnost se ukazuje počet dvou stálých pracovníků jako nedostatečný. Pokud budeme chtít udržet naši činnost ve stávající podobě a vyhovět stoupajícím nárokům veřejnosti, bude v nejbližší době nutné tuto situaci řešit.

Jana Dumková